

Samfunnskontrakten

Taler

Kari Henriksen

Dato

14 april 2020

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Debatt om trosamfunnsloven (1)

- 1 Norge har en kristen og humanistisk arv, og Arbeiderpartiet vil at vi skal ta med oss den i møtet med dagens mangfoldige samfunn. Trosfrihet er en menneskerett. Friheten til å tro og utøve sin religion skal stå side om side med friheten til å ikke tro, konvertere, frafalle eller kritisere religion. Demokratiet er ikke et demokrati uten trosfrihet, og trosfriheten er ikke en frihet uten et demokrati.

- 10 I de urolige tidene vi lever i nå, ser vi tydelig hvordan tro og livssyn preger våre liv. Barmhjertig og solidarisk vier mennesker livet sitt til å hjelpe andre fordi de tror det er rett. Vi ser menigheter som bidrar med frivillig arbeid, livssynshus og kirker som ivaretar sine medlemmer og deres tro i en vanskelig tid for mange. Men vi ser også menigheter og forkynnere som utnytter utrygghet, og som bruker det til kynisk utnyttelse av sårbare mennesker.

- 15 Som i politikken, nasjonalt og internasjonalt, er det også tydelig polarisering innen tros- og livssynsfeltet. Antall tros- og livssynssamfunn er økt fra 488 til ca. 850 de siste 20 årene. Antall medlemmer er nå nærmere doblet, til 655 000. For drøye ti år siden fikk vi det brede kirkeforliket, som slo fast løsere bånd mellom stat og kirke, med formål om å videreføre og styrke folkekirken, og vi fikk 20 Stålsett-utvalgets gjennomgang og lovforslag i 2013.

- I regjeringas høringsnotat sa man seg enig med Stålsett-utvalget i behovet for et høyere antallskrav for trossamfunn for å bli registrert, søke økonomisk støtte og få vigselfrett. Videre sies det at for å kunne føre en mer effektiv og inngående 25 kontroll med oppfyllelse av lovbestemte krav og vilkår må antall tros- og livssynssamfunn reduseres vesentlig. Det ble også vist til forenklings- og effektiviseringshensyn og færre vigslere å kontrollere og følge opp. Regjeringa

foreslo en minstegrense på 500 medlemmer. Mulighetene for å kunne gå
30 sammen i en organisatorisk overbygning og unntak ble angitt, og det ble vist til
Sverige, der antall medlemmer er satt til 3 000.

Det er lett å forstå at Kristelig Folkepartis representanter er tilfreds med et
antallskrav på 50. En kan bare undre seg over at de øvrige regjeringspartier og et
35 helt frittgående Fremskrittsparti har akseptert dette. Arbeiderpartiet stiller seg
bak regjeringas opprinnelige forslag og fremmer våre forslag om det.

I debatten om retningslinjer for statsstøtte og tilbaketrekking har argumentene
handlet om at tros- og livssynssamfunnene må vernes. Det er Arbeiderpartiet
40 enig i, og det er derfor det trengs klare retningslinjer. Uansett hvilke rammer
man pakker undertrykking inn i, er undertrykking uakseptabelt. Diskriminering
og ekskludering av mennesker med grunnlag i kjønn, etnisitet, sosial status eller
seksuell legning er uakseptabelt. Den overordnede verdien er at alle mennesker
har rett til å være den de er, og bli møtt med respekt og likeverd. Friheten til å
45 ikke bli diskriminert må veie tyngre enn friheten til å diskriminere.

Arbeiderpartiet har god dialog med mange tros- og livssynssamfunn. Det mener
vi er viktig fordi tros- og livssynssamfunn og staten forvalter hver sine viktige
stolper i demokratiet. Vi mener det er behov for mer dialog, ikke mindre. I
50 fellesskap må vi finne veier ut av diskriminerende praksis og bidra til prosesser
som sikrer at de endres, at tros- og livssynssamfunnene blir mer åpne,
demokratiske og inkluderende. Det, tror vi, vil styrke tilliten til tros- og
livssynssamfunnene. Denne dialogen har vi kalt samfunnskontrakten.

55 Staten har hatt en årelang, bred og åpen dialog med Den norske kirke om bl.a.
kvinnelige prester og homofilt samliv. De demokratiske prosessene og lovene
som kom, ga kvinner og homofile sterkt rettsvern også i Kirken.

Det er en kjensgjerning at troende mennesker i Norge i dag utsettes for det som
60 kan beskrives som teologiske overgrep. Det handler bl.a. om helbredelse fra og
fordømmelse av seksuell legning og om ekskludering dersom man bruker
stemmeretten - den viktigste rettigheten i et demokrati. En slik praksis kan ikke
støttes av en stat som forsvarer menneskerettigheter.

65 For mange mennesker utgjør tros- og livssynssamfunnene viktige fellesskap. De
har betydning for tilhørighet og identitet og kan være et ankerfeste for bredt

frivillig engasjement.

- 70 Behovet for mer dialog med tros- og livssynssamfunnene og ivaretagelse av folkekirken og dens samarbeid med lokalsamfunnene er viktig for Arbeiderpartiet. Jeg viser til innstillinga og tar opp de forslagene vi er en del av.

- 75 Presidenten: Da har representanten Kari Henriksen tatt opp Arbeiderpartiets forslag og de forslag Arbeiderpartiet er en del av.

Kilde

www.stortinget.no

URI

- 80 <https://www.virksommeord.no/tale/samfunnskontrakten>

85

90

95

100

105